

Motion till riksdagen 2008/09:T483

av **Lena Olsson och Kent Persson (v)**

Drivmedelsstationer på landsbygden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att underlätta ett vidgat lokalt ägande och inflytande över drivmedelslösningarna på landsbygden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se till att pumplagen justeras i syfte att förlänga dispensperioden.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag till en plan gällande försörjning av drivmedel på landsbygden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till ändring i lagstiftningen för sanering i bensinstationsområdena.¹

¹ Yrkande 4 hänvisat till MJU.

Fel! Okänt namn på

Bakgrund

De stora oljebolagen kommer att lägga ned en stor andel av sina stationer för drivmedel de närmaste åren, utöver de stationer som redan lagts ned under de senaste två åren. Enligt en färsk rapport från Konsumentverket menar branschorganet Svensk Bensinhandel att upp emot 1 000 stationer kan läggas ned de närmaste tre åren. Enligt andra bedömare kan det bli tal om en halvering av antalet stationer under samma period eller kanske upp emot 2 000 nedläggningar. Protesterna har varit och är högljudda på ett flertal orter och man försöker att rädda kvar sin bensinmack med andra alternativ till drift. Oavsett om nedläggningen sker i Dalarna, Norrland eller Skåne är allt mer av den lokala samhällsservicen som utlämning av apoteksvaror, systembolagsvaror, livsmedel osv. flyttad till bensinmacken i byn. Denna utveckling har gett en ökad omsättning för bensinstationen och bra service för landsbygdsbor med öppettider och tillgänglighet på kvällar och helger. Nedläggning av macken kommer att slå hårt mot ortens service och tillgång på drivmedel.

Att en sådan utveckling kan medföra stora nackdelar för landsbygden – och miljön när landsbygdsborna måste åka till en stad för att tanka bilen – är uppenbart. Risken är att landsbygden inte får ha kvar någon service om basfunktionerna lanthandel, post/bank, småskola, bibliotek och bensinmack försvinner. Bensinmackarna och lanthandeln/kiosken är på många platser i Sverige dessutom den sista servicefunktionen som finns kvar idag.

Det vi säkert vet är att de stora oligopolen på drivmedelsmarknaden inte längre är intresserade av att hålla igång mackarna på landsbygden. Alternativa strukturer är nödvändiga. Småkom och Hela Sverige ska leva bedriver genom Länsbyggerådet i Värmland en konkret satsning för att lösa problemen på ett långsiktigt hållbart sätt. Den går bl.a. ut på följande:

- ? De kvarvarande och fristående och privat ägda (ofta lanthandelsägda) mindre mackarna på landsbygden har i en första omgång gått samman om en gemensam upphandling av drivmedel av skilda slag. Cirka 20 mackägare kommer på detta sätt att få sina leveranser säkrade. Flera olika mindre drivmedelsbolag konkurrerar idag om dessa order och en lösning väntas inom de närmaste dagarna samtidigt som den första "By-macken" kommer att invigas.
- ? Förhandlingar pågår om gemensamma uppköp av teknisk service som säkerhetstjänster och betalningssystem. Ett säkert kortbaserat betaltjänstsystem kan kosta ca 100 000 SEK för en mack.

Utvecklingen i Värmland är intressant och borde därför underlättas av regeringen. För att göra denna process möjlig över hela landet behövs ett antal förändringar av främst lagstiftning och ekonomiska anslag från staten. Detta är önskvärt för att underlätta ett vidgat lokalt ägande och inflytande över drivmedelslösningarna på landsbygden. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi anser att en justering av den s.k. pumplagen i syfte att förlänga dispensperioden och öka gränsen för undantag (för närvarande 1 000 kubikmeter) för små mackar när det gäller installering av pumpar för alternativbränslen är

Fel! Okänt namn på

nödvändig om regeringen menar allvar med att hela Sverige ska leva. Det behövs en provoperiod för att testa de nya lösningar som nu prövas i främst Värmland innan pumplagen tillämpas fullt ut. Därför bör riksdagen ge regeringen i uppdrag att justera pumplagen i syfte att förlänga dispensperioden.

Vi måste snabbt få ordning på strukturen när det gäller hela distributionen av drivmedel. För glest befolkade delar av landet krävs att myndigheterna tillsammans med branschen upprättar och underhåller en försörjningsplan. För drivmedelsslag som kräver mycket stora investeringar (t.ex. biogas) kan det till och med bli nödvändigt med försörjningsplan för hela landet. För att leva upp till en sådan försörjningsplan tvingas man även till nedläggningar av de befintliga enheter som inte klarar de framtida kraven. Att stänga enheter är också förenat med stora kostnader. Regeringen bör därför snarast återkomma med förslag till en plan gällande försörjningen av drivmedel på landsbygden. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Det behövs en översyn av lagstiftningen för sanering av gamla bensinstationsområden eller fungerande drivmedelsmackor och deras närområden så att det blir möjligt att utan större saneringskostnader ta över privatdrivna mackor. I dag utgör dessa saneringskostnader en effektiv spärr mot att underlätta både generationsskiften och övertagande av befintliga mackor. Här kan en statlig saneringsfond vara en lösning med medel från de skatter som tas ut på drivmedelsförsäljningen i hela landet. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag på ändring i lagstiftningen för sanering av bensinstationsområden.

Stockholm den 5 oktober 2008

Lena Olsson (v)

Kent Persson (v)